

УПЦ робить спроби знайти підтримку в інших наділених владними повноваженнями осіб: представників місцевих органів влади, народних депутатів, Голови Верховної Ради, зрештою й Президента, апелюючи до їх православної свідомості, а інколи й до прагнення використати релігійні переконання виборців.

Якщо розглядати громадянське суспільство як здатність окремих громадян або їх організованих груп мати вплив на прийняття державних рішень, контролювати та стимулювати державні органи влади до певних дій, то церква, яка, окрім божественної, має і людську природу, тобто є об'єднанням віруючих громадян, безумовно, таку здатність має.

Перспективи обраної теми полягають у необхідності дослідження діяльності церкви як важливої складової громадянського суспільства, спрямованої на досягнення її серйозного впливу на різні сфери суспільного життя, що передбачає, окрім усього іншого, й обмеження впливу на ці сфери з боку держави. Важливим полем діяльності у цьому плані є освітньо-виховна система, армія, пенітенціарні заклади, сфера культури та соціального захисту населення тощо. Дослідженню цієї проблематики, маємо надію, будуть присвячені наші наступні роботи.

Література

1. Рибальченко Гавриил (игумен). О церковном отношении к властям и политическим акциям // Вісник прес-служби УПЦ. - 2002. - грудень. - № 15
2. Володимир. Митрополит. Церква намагається, щоб духом християнства були охоплені і верховні органи нашої влади, і наш народ // Вісник прес-служби УПЦ. - 2002. - липень. - №10
3. Августин, архієпископ Львівський і Галицький УПЦ. Церква і держава на шляху до рівноправних взаємин. // Вісник прес-служби УПЦ. - 2002. - грудень. - № 15
4. Звернення №1803 Володимира, Митрополита до Голови Верховної Ради, керівників депутатських фракцій і груп, народних депутатів.// Там само. -2002. - листопад. - №14.

СКОВОРОДА – УКРАЇНСЬКИЙ КОНФУЦІЙ

Легка Ю.О.Студентка 3 курсу 5 групи спец. «Облік і аудит»

У кожного народу є свої просвітителі, свої генії. У Стародавньої Греції це Сократ, Платон, Арістотель, у Римі – Марк Тулій, Тіт Лукрецій Кар, у Китаї – Лао-Дзи, Конфуцій. А для нас – українців – такими людьми є Іван Франко, Котляревський, Григорій Сковорода, Кирило і Мефодій.

Мою увагу привернув Г.Сковорода. Це не просто людина зі звичайним сприйняттям світу, це великий філософ, символіст, «Світло народу».

Сковороду інколи називають українським Сократом, харківським Діогеном. І ось тепер – українським Конфуцієм. І я не можу з цим не згодитись, адже погляди Григорія Сковороди дуже схожі за своєю суттю з думка-

ми китайського філософа. Вони обидва вбачали сенс життя в пізнанні себе, пізнанні людини людиною, а на основі цього побудові шляху вдосконалення, осмислення, яким потрібно йти по життю.

Слідуючи спільним поняттям Конфуція і Сковороди ми повинні пізнавати себе, а коли людина пізнає себе, то вона й пізнає істину премудрості, пізнає Бога – а Бог і в українців, і в китайців єдиний.

А що ж таке пізнання? Як його зрозуміти? На мою думку, це відкриття свого внутрішнього світу, свого істинного «Я», відкриття і вивільнення. Ви можете сказати, що це вчення може знадобитися лише у ХІХ столітті, а в наш час воно не діє. Проте це не так. У кожному поколінні найбільше цінувалися духовні якості. Так, зараз люди всього світу й українці зокрема направляють свої думки тільки на гроші, кар'єру, і зовсім не на душу чи дух, тобто на невидиму натуру, як писав Сковорода. Але зрозуміло що не всі так думають і відчувають. Є не велика частка людей, котрі знаходять радість душі не в грошах чи славі, а просто в повсякденних дрібницях, які здавалися б іншій людині не потрібною. Яскраве сонечко, яке заглядає щодня у віконце, зелений листочок, який щойно розпустився чи сусід, який при зустрічі посміхнувся і сказав «Добрий день». Якщо людина знаходить радість в таких простих речах, то я б сказала, що у ній закладена певна частиночка двох чудових славетних філософів – Сковороди і Конфуція, адже всім своїм життям вони давали оптимістичну оцінку всьому людському існуванню.

Отже, Сковорода і Конфуцій – вчителі народу, нації, цивілізації. Конфуцій, так як і Сковорода, прагнув пізнати себе, правдиву людину. Але з іншого боку, уподібнення Сковороди Конфуцію вказує на новий, всесвітній, вселюдський контекст осмислення. Сократ та Діагон – представники рідної для Сковороди еллінської традиції, його духовні предки. А Конфуцій – його собрат з іншої традиції. Це уподібнення змушує нас замислитись над феноменом Сковороди.

Хто ж такий насправді Сковорода? Як його потрібно сприймати? Окремо його тіло, окремо душу, чи їх поєднанням (за вченням Сковороди)? Тобто його можна розділити на, так би мовити, два Сковороди: перший – земний, тілесний; другий – Божий, духовний. На мою думку другий і є істинний Сковорода. Він ніколи не намагався змінити побут своїх співгромадян, він цілком приймав його, органічно вписувався в нього. І це було не пристосування, а духовна близькість культурі народу.

В чому полягає істинність Сковороди? Я вважаю, що в дусі, тобто в його вченнях, трактатах про сродну працю, які він виклав у працях «Благородний Єродій», «Убогий Жайворонок», «Наркіс». Багато які аспекти життя, відносин, пізнання перегукуються у книзі «Лунь-Юнь» китайського філософа Конфуція.

Навчання Сковороди базується на трьох світах, які означають Всесвіт, людину і Біблію, а остання, в свою чергу, пов'язує 2 перших. А кожен з цих світів складається з двох натур – невидимої (Бог, дух, вічність) та видимої (це світ створений, матеріальний). Саме у пізнанні, осягненні невидимого

світу через видимий Сковорода вбачав сенс людського існування. Тому його смерть, за його вченням означає перехід Сковороди від істинного світу до невидимого стану. Невидимий він присутній серед нас, а його дух проявляється в нашій культурі.

Тут не можна не згадати і Конфуція, який вивчає не тільки світ, але й життя людини. Основною проблемою його вчення було згармонізувати відносини між людьми. Тому філософ проповідував п'ять добродітностей — мудрість, гуманність, повага до старших, мужність і вірність. Конфуцій навчав так званому «виправленню імен»: «Правитель нехай завжди буде правителем, слуга – слугою, батько – батьком», що споріднює його з Григорієм Сковородою.

А як же зрозуміти? Як знайти своє «Я»? Насамперед потрібно віднести поняття «гроші», «багатство» на другий план, і починати жити з чистого аркуша, радіючи кожному дню і людям, які знаходяться в нашому оточенні. І тільки віддаючи всі сили на добро до інших людей, кожна така людина осмислить сенс життя і пізнає самого себе.

Ось у чому полягають вчення двох собратів Конфуція і Сковороди.

ВИНИКНЕННЯ КУЛЬТУРИ

Луценко Ж.О. – студентка 3 курсу факультету обліку і фінансів *

**Науковий керівник – Киричок О.Б.,
кандидат філософських наук, доцент кафедри*

Зі всього розмаїття соціальних процесів, відносин і фактів, які існували у минулому й існують нині, вчені виділяють певну особливу сферу, яка іменується культурою. Більшість людей переконана, що саме культура — це те головне, основне, що відрізняє людське соціальне буття від існування дикої природи. Філософ Ніцше говорив, що людина, скоріше за все, - «недосконала тварина» або, інакше кажучи, «помилка природи».

Походження сутності культури, як і все інше, має свою історію. Воно передусім пов'язане з такими галузями знань, як етнографія, мистецтвознавство, історія, філософія, і знайшло свій вияв у різних теоріях культури.

Слово «культура» має латинське походження, яке буквально означало обробку, догляд, поліпшення. У класичній давнині його вперше було зафіксовано в праці Марка Порція Катона «De agri cultura» (III ст. до н. е.), присвяченій турботам землевласника, який обробляв землю з використанням рабської праці.

Значення слова «культура» як «землеробство» пішло у минуле.

Тому слово «культура» набуло багатозначності у працях знаменитого римського оратора і публіциста Цицерона. У одному зі своїх листів він говорив про «культуру духу», тобто про розвиток розумових здібностей, що є гідним завданням для вільної людини і дається завдяки заняттям філософією.